

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius,
tel. +370 70662008, faks. +370 70662000, el.p. aaa@aaa.am.lt, <http://gamta.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898.

Žagarės regioninio parko direkcijai
Malūno g. 1,
Žagarė

2014-04-16
Į 2014-03-24

Nr. (2.6)-A4-1524
Nr. S-108

Adresatams pagal sąrašą

ATRANKOS IŠVADA DĖL MŪŠOS TYRELIO MIŠKO NATŪRALAUS HIDROLOGINIO REŽIMO ATKŪRIMO POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO

1. Informaciją pateikė – Žagarės regioninio parko direkcija, Malūno g. 1, Žagarė, tel./faks.: (8-426) 60809.

2. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas – Žagarės regioninio parko direkcija, Malūno g. 1, Žagarė, tel./faks.: (8-426) 60809

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas – Mūšos tyrelio miško natūralaus hidrologinio režimas atkūrimas.

4. Numatoma planuojamos ūkinės veiklos vieta – Šiaulių apskritis, Joniškio rajonas, Gaižaičių seniūnija.

5. Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas

Mūšos tyrelis yra vienas iš nedaugelio didelių pelkių kompleksų, išlikusių Šiaurės Lietuvoje. Mūšos tyrelio pelkė nukentėjo nuo sausinimo darbų. Vertinga pelkės dalis yra paversta eksploatuojamu durpynu, dėl to sulėtėjo ir atskirose dalyse visai nutrūko pelkėdaros procesai, iškilo didelė grėsmė šio unikalaus gamtinio komplekso būklei. 2008 metais V. Grigaliūnas atliko užsakomąjį darbą „Mūšos tyrelio valstybinio telmologinio draustinio būklės tyrimai“, kuriame konstatavo aukštapelkės būklės blogėjimą. Parengtose rekomendacijose, vienas iš siūlymų, yra optimizuoti hidrologinį režimą. Planuojamos ūkinės veiklos (toliau – PŪV) paskirtis – hidrologinio režimo atkūrimas, įrengiant apsauginius pylimus ir vandens atskyrimo užtvartas. Planuojamas reikšmingas teigiamas poveikis aukštapelkės hidrologiniam režimui prie įrengtų vandens užtvartų - 100 ha plote.

PŪV numatoma vykdyti valstybei nuosavybės teise priklausančioje žemėje, kurią patikėjimo teise valdo Valstybės įmonė Joniškio miškų urėdija. Pagal Joniškio rajono savivaldybės teritorijos bendrąjį planą, planuojamos ūkinės veiklos zona priskiriama prie saugomų gamtinių teritorijų, vystymo prioritetas – saugomos teritorijos (konservacinio prioriteto zona). Gyvenamųjų statinių 1 km atstumu nuo PŪV zonos nėra. Mūšos tyrelis šiaurinėje dalyje ribojasi su dirbamų žemių plotais, rytinėje pusėje – su eksploatuojamu durpynu. Pelkės natūralų hidrologinį režimą numatoma atstatyti nepažeidžiant trečiųjų asmenų interesų. Apie numatytus darbus bus informuoti šalia žemės valdas turintys savininkai ar naudotojai.

Mūšos tyrelio miško pietvakarių pusėje apie 6 km atstumu nutolęs 154 krašto kelias Šiauliai-Gruzdžiai-Naujoji Akmenė, iš visų pusių galima privažiuoti rajoniniais keliais: pietų–šiaurės kryptimi keliu Piktuižiai-Jodeikiai, šiaurės-rytų kryptimi - Juodeikiai-Rudiškiai. Inžinerinių tinklų analizuojamoje teritorijoje nėra.

Vykdam planuojamos ūkinės veiklos darbus numatoma suremontuoti pylimą, kuris saugo pelkę nuo išdžiūvimo, šalia griovio Š-8 (Juodupis II) ruože tarp pk. 61+00 - 76+50. Griovio dalyje pk. 57+00 - 62+00 pylimo atstatinėti nenumatyta dėl silpnų pagrindo gruntų. Šioje vietoje siūloma įrengti plastikinių sprausstasių špuntą.

Vieta, kur griovys K3-1 įteka į griovį Š-8, numatyta užpylimuoti ir įrengti pralaidą su vandens lygio reguliatoriumi. Vandens lygį pagal esamą situaciją planuojama reguliuoti šandorų pagalba, kuriems prižiūrėti įrengiamas tarnybinis lieptelis.

Eksplatuojamą durpyną ir pelkę skiria grioviai K1-1 ir K1-15. Palei šiuos griovius siūloma įrengti plastikinių spraustasielių špuntą, 10-12 m atstumu nuo griovio krašto. Špunto sukalimo gyliai projektuojami priklausomai nuo durpės sluoksnio storio ir griovio gylio. Prieš pradėdant špunto kalimo darbus, planuojama atlikti trasos paruošimo darbus: iškirsti smulkius medžius ir krūmus, palyginti žemės paviršių, nes šioje vietoje yra iškasta duobių, kai kur yra bandyta formuoti pylimus, kai kur iškasti grioveliai. Laikinam privažiavimui planuojama panaudoti iškirstus krūmus, surištus į fašinas ir juos užpylus pertekliniu gruntu. Projekto vykdymui planuojama naudoti mini daugiafunkcines mašinas. Prie griovio K1-15, ruože tarp pk. 6+0 – 9+0, rekomenduojama įkasti 2,0 mm storio plėvelę Carbofol iki 2,5 metrų gylio.

Iš pelkės ištekančios grioviai Nr.1 ir Nr.2, skirti durpyno sausinimui, įteka į griovį K1-15. Grioviu Nr. 2 iš pelkės išteka nemažai vandens. Šio griovio slėnį planuojama pertverti plastikinių spraustasielių špuntu (175 m ilgio tarpe) tarp horizontalių 87,00 m.

Vykdant projektą, numatyta kirsti darbams trukdančius krūmus ir menkaverčius medžius nuo remontuojamo apsauginio pylimo bei spraustasielės ir Carbofol plėvelės įterpimo vietose. Krūmus numatyti susmulkinti, medieną atiduoti savininkui. Pakrančių valymo darbų metu susidarys nežymūs plastmasės, stiklo, metalo, padangų atliekų kiekiai. Šios atliekos bus laikomos atliekų sandėliavimo aikštelėje, kurią planuojama įrengti šiaurinėje draustinio pusėje, už draustinio ribos esančioje automobilių stovėjimo aikštelėje, greta Juodupio II (Š-8). Pagal sudarytas sutartis susidariusios atliekos bus perduodamos atitinkamoms atliekų tvarkančioms įmonėms.

Numatoma, kad dėl medžiagų privežimo į objektą, sunkvežimių ar kitų transporto priemonių veikimo atsiradęs triukšmas bus nežymus, neviršys leistinų triukšmo normų ir truks tol, kol bus vykdomi darbai. Darbai draustinio teritorijoje bus vykdomi rankiniu būdu. Numatyti darbai vyks darbo valandomis nuo 8 iki 17 val.

Planuojama, kad ūkinės veiklos vietoje darbų metu naudojami mechanizmai su vidaus degimo varikliais nesukels oro taršos normų viršijimo. Darbai nebus vykdomi paukščių veisimosi laikotarpiu, kovo – birželio mėnesiais. Darbus kontroliuos užsakovas arba jo įgaliotas asmuo Lietuvos Respublikos įstatymuose nustatyta tvarka. Darbų metu pažeistas apsauginis pylimas ir greta esančios teritorijos, po darbų sutvarkomos naudojant natūralias medžiagas, surenkamos medžiagų pakuočių ir kitos liekanos.

Draustinio teritorijoje yra du Kultūros paveldo registre registruoti objektai: tyrelio akmuo su ženklais ir stovyklavietė. Minėtų kultūros vertybių zonoje ūkinė veikla nebus vykdoma, t.y. nebus atliekami jokie kasimo darbai ir t.t.

5¹. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas

Planuojamos ūkinės veiklos vieta priklauso Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms. Mūšos tyrelio pelkė (LTJONB001) – Paukščių apsaugai svarbi teritorija, kurioje saugomos šios vertybės: dirvinis sėjikas (*Pluvialis apricaria*), tikutis (*Tringa glareola*), migruojančių baltakakčių žąsų (*Anser albifrons*) ir želmeninių žąsų (*Anser fabalis*) sankauptų vietos. Buveinių apsaugai svarbi teritorija – Mūšos tyrelio miškas (LTJOI0001), kuriame saugomos šios vertybės: 3160, Natūralūs distrofiniai ežerai; 7110, Aktyvios aukštapelkės; 7140, Tarpinės pelkės ir liūnai; 9080, Pelkėti lapuočių miškai; 91D0, Pelkiniai miškai. Dėl poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos 2014-04-04 raštu Nr. (4) V3-756(7.21) pateikė išvadą, kad planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimas negali daryti reikšmingo neigiamo poveikio.

6. Pastabos ir pasiūlymai

6.1. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas apie atrankos išvadą turi informuoti visuomenę LR aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-370 patvirtinto Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese

tvarkos aprašo nustatyta tvarka ir apie atliktą visuomenės supažindinimą raštu informuoti Aplinkos apsaugos agentūrą.

6.2. Planuojamus darbus vykdyti nepažeidžiant LR Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ patvirtintų specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų XXIX „Paviršinio vandens telkinių apsaugos zonos ir pakrantės apsaugos juostos“ ir XXX „Pelkės ir šaltinynai“ skyrių nuostatų.

6.3. Projektinėje dokumentacijoje pateikti informaciją apie atliekų susidarymą ir tvarkymą.

6.4. Planuojamos ūkinės veiklos metu susidariusias atliekas tvarkyti vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. 217 patvirtintų Atliekų tvarkymo taisyklių nuostatomis.

6.5. Vykdyti darbus užtikrinti, kad naftos produktai iš mechanizmų nepatektų į aplinką.

6.6. Medžių būklės vertinimas, apsauga, kirtimas ir tvarkymas turi būti vykdomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo nuostatomis. Projektinėje dokumentacijoje pateikti tikslūs duomenis apie kertamus medžius, jų rūšis ir kiekius.

6.7. Projektinę dokumentaciją rengti ir darbus vykdyti nepažeidžiant aplinkos apsaugą reglamentuojančių teisės aktų.

7. Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant išvadą

7.1. Planuojama ūkinė veikla bus vykdoma valstybei nuosavybės teise priklausančioje žemėje.

7.2. Įgyvendinta planuojama ūkinė veikla turės teigiamą įtaką kraštovaizdžio, buveinių ir biologinės įvairovės išsaugojimui ir aukštapelkės hidrologiniam režimui.

7.3. Įgyvendinus planuojamą ūkinę veiklą, pakitęs hidrologinis režimas neturės neigiamos įtakos aplink esantiems privatiems žemės sklypams.

7.4. Planuojamos ūkinės veiklos zonoje ir 1 km atstumu nėra gyvenamųjų statinių.

7.5. Planuojamos ūkinės veiklos zonoje nėra inžinerinių įrenginių.

7.6. Planuojamos ūkinės veiklos darbai nebus vykdomi paukščių veisimosi laikotarpiu (kovo – birželio mėnesiais).

8. Priimta atrankos išvada – planuojamai ūkinei veiklai, Mūšos tyrelio miško natūralaus hidrologinio režimo atkūrimui, poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

Ši atrankos išvada galioja 3 metus nuo jos viešo paskelbimo dienos. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 9 dalies nuostatomis, suinteresuota visuomenė per 20 darbo dienų nuo atrankos išvados paskelbimo dienos turi teisę teikti atsakingai institucijai, šiuo atveju Aplinkos apsaugos agentūrai, pasiūlymus persvarstyti atrankos išvadą, kiti poveikio aplinkai vertinimo proceso dalyviai: planuojamos ūkinės veiklos organizatorius, poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas ir poveikio aplinkai vertinimo subjektai per 10 darbo dienų nuo atrankos išvados gavimo dienos turi teisę pateikti atsakingai institucijai motyvuotą prašymą persvarstyti atrankos išvadą.

Direktorius

Raimondas Sakalauskas